

Azbest – niewidoczne włókna, realne zagrożenie

Włókien azbestu nie zobaczymy gołym okiem ani nie wyczujemy ich obecności. Możemy jednak wdychać je wraz z powietrzem, a skutki narażenia mogą ujawnić się dopiero po wielu latach. Dlatego wiedza o tym, kiedy azbest staje się zagrożeniem i jak ograniczać narażenie, ma tak duże znaczenie dla naszego zdrowia.

Kiedy azbest staje się niebezpieczny?

Sama obecność wyrobu zawierającego azbest nie oznacza natychmiastowego zagrożenia. Kluczowe znaczenie ma stan materiału oraz możliwość uwalniania włókien do powietrza. Ryzyko wzrasta, gdy wyrób jest uszkodzony, popękany, zwietrzały lub zaczyna się kruszyć. Szczególnie niebezpieczne jest jego mechaniczne naruszanie - łamanie, cięcie, wiercenie, szlifowanie czy niewłaściwie prowadzony demontaż. Takie działania mogą powodować uwalnianie do otoczenia bardzo drobnych włókien. Dlatego wyrobów zawierających azbest nie należy samodzielnie demontować ani poddawać obróbce powodującej pylenie.

Dlaczego włókna azbestu są groźne?

Niebezpieczeństwo wynika przede wszystkim z właściwości samych włókien. Są mikroskopijne, bardzo cienkie i trwałe. Nie można ich zobaczyć gołym okiem ani wyczuć ich obecności - brak widocznego pyłu nie oznacza braku narażenia.

Wdychane włókna mogą przedostawać się do układu oddechowego, a najdrobniejsze z nich docierać głęboko do płuc. Część może pozostawać w tkankach przez wiele lat. Ich długotrwała obecność może prowadzić do przewlekłych reakcji zapalnych i włóknienia tkanek oraz uczestniczyć w procesach prowadzących do rozwoju nowotworów.

Choroby mogą ujawnić się po wielu latach

Jedną z charakterystycznych cech chorób związanych z narażeniem na azbest jest długi okres utajenia. Od kontaktu z włóknami do rozpoznania choroby mogą minąć dziesiątki lat. Dlatego skutki powszechnego stosowania azbestu w przeszłości pozostają problemem zdrowotnym również dzisiaj.

Nie ma wątpliwości co do rakotwórczego działania azbestu. Międzynarodowa Agencja Badań nad Rakiem (IARC) zalicza wszystkie jego formy do czynników rakotwórczych dla ludzi. Narażenie na włókna azbestu może prowadzić m.in. do azbestozy, czyli pylicy azbestowej związanej z włóknieniem płuc, oraz zwiększać ryzyko raka płuca i międzybłoniaka. Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że azbest nadal stanowi istotny problem zdrowia publicznego, w tym w związku z narażeniem zawodowym.

Nie oznacza to, że każda osoba, która miała kontakt z azbestem, zachoruje. Ryzyko zależy m.in. od poziomu i czasu trwania narażenia oraz właściwości włókien. Najważniejszym sposobem ochrony zdrowia pozostaje więc zapobieganie ekspozycji.

Gdzie może dochodzić do narażenia?

Do uwalniania włókien może dochodzić przede wszystkim podczas prac naruszających strukturę materiałów zawierających azbest. Dotyczy to m.in. remontów, rozbiórek, wymiany starych pokryć dachowych oraz prac przy instalacjach i innych elementach budynków, w których zastosowano azbest.

Zagrożenie może pojawić się również podczas niewłaściwego sprzątnięcia miejsca, w którym wcześniej uszkodzono materiał. Znaczenie ma więc nie tylko sam demontaż, ale cały sposób postępowania z wyrobami i powstałymi odpadami.

Problem ma również wymiar zawodowy. W przeszłości szczególnie narażeni byli m.in. pracownicy budownictwa, przemysłu stoczniowego oraz zakładów wykorzystujących azbest. Obecnie do narażenia może dochodzić przede wszystkim podczas remontów, rozbiórek, konserwacji starszych obiektów i usuwania materiałów zawierających azbest.

Azbest i palenie tytoniu – szczególnie niebezpieczne połączenie

W przypadku raka płuca szczególne znaczenie ma połączenie ekspozycji na azbest z paleniem tytoniu. U osób narażonych na azbest palenie dodatkowo zwiększa ryzyko rozwoju raka płuca.

Zagrożenie nie dotyczy tylko osób prowadzących prace

Niewłaściwe postępowanie z azbestem może powodować narażenie nie tylko osoby, która łamie, tnie czy demontuje płyty. Uwolnione włókna mogą przedostawać się do otoczenia i stwarzać ryzyko także dla innych osób znajdujących się w pobliżu. Dlatego podczas usuwania azbestu tak ważne są odpowiednie zabezpieczenie miejsca, metody ograniczające pylenie oraz właściwe postępowanie ze zdemontowanym materiałem i odpadami.

Najważniejsza jest profilaktyka

Choroby związane z azbestem mogą rozwijać się przez wiele lat, dlatego najskuteczniejszym działaniem jest zapobieganie narażeniu na jego włókna. Wyrobów, które mogą zawierać azbest, nie należy łamać, ciąć, wiercić, szlifować ani samodzielnie demontować.

Jeżeli materiał jest uszkodzony lub jego stan się pogarsza, należy ograniczyć możliwość jego dalszego naruszania i ustalić bezpieczny sposób postępowania. Informacji o zasadach usuwania azbestu i dostępnych lokalnie formach wsparcia można szukać w urzędzie gminy lub miasta właściwych ze względu na miejsce zamieszkania.

Problem dotyczy także mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego. Ich stopniowe i bezpieczne usuwanie to przede wszystkim sposób na ograniczanie ryzyka narażenia ludzi na niebezpieczne włókna w przyszłości.

Azbestu nie trzeba widzieć ani czuć, aby jego włókna mogły stanowić zagrożenie.

Dlatego najważniejsze są wiedza, ostrożność i zapobieganie narażeniu.

**Jeśli na Twojej nieruchomości znajduje się azbest,
zgłoś to w gminie i zapytaj o możliwość dofinansowania jego usunięcia.**

Jeśli nabór już się zakończył, zostaw kontakt.

Nie usuwaj azbestu samodzielnie!

**Kampania edukacyjno-informacyjna finansowana jest ze środków
Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.**

**Kampania realizowana jest przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu**

Kampania edukacyjno-informacyjna finansowana jest ze środków Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.
Kampania realizowana jest przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu